ΔΗΜΗΤΣΑΝΑ



ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΥΠΑΙΘΡΙΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΥΔΡΟΚΙΝΗΣΗΣ

1998

ΜΕ ΤΙΣ ΕΥΧΕΣ ΤΟΥ Δ.Σ. ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΔΗΜΗΤΣΑΝΙΤΩΝ

Απ' το όνειρο ενός παιδιού...

Ένα μικρό παιδί από την ορεινή Γορτυνία, όταν πήγαινε στο σχολειό της Δημητσάνας, έβαλε στο νου και την καρδιά του όταν μεγαλώσει να μπορέσει να φτιάξει τους μύλους στο κεφαλάρι του Αι -Γιάννη που με το χρόνο είχαν καταστραφεί.

Όταν έβλεπε το νερό να πέφτει σαν καταρράχτης από ψηλά, ψήλωνε ο νους του και άκουγε τους μύλους να δουλεύουν ασταμάτητα ντουπ ντουπ ντουπ ντουπ... όπως τον παλιό καλό καιρό.

Ο ***Νίκος Ζωγράφος*** *μεγάλωσε, έγινε υποδιοικητής της* ***ΕΤΒΑ*** *και αποφάσισε να κάνει το ονειρό του πραγματικότητα. Το 1984 σε συνεννόηση και συνεργασία με το* ***Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητας*** *(πρόεδρος της οποίας ήταν τότε ο Γιώργος Νακόπουλος) ξεκίνησε την αναπαλαίωση των ερειπωμένων βιοτεχνικών κτισμάτων στο* ***Κεφαλάρι του Αι- Γιάννη στη Δημητσάνα.***

Το όμορφο και αστείρευτο κεφαλάρι, η φυσική ροή του νερού, οι παλιοί μύλοι ήταν μοναδικοί όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και στο εξωτερικό.

Ο εκλεκτός Γορτύνιος ήξερε ότι το ***Υπαίθρο Μουσείο Υδροκίνησης*** *θα έδινε ζωή στη Δημητσάνα και την ευρύτερη περιοχή της. Θα αποτελούσε δε, ένα μοναδικό απόκτημα για την Ελλάδα. Δεν σταμάτησε όλα αυτά τα χρόνια να νοιάζεται για το έργο-ονειρό του μαζί με την Αδελφότητα Δημητσανιτών και το Δήμο Δημητσάνας. Επί 13 χρόνια έγιναν προσπάθειες από κοινού, να μην ατονήσει το ενδιαφέρον του* ***Πολιτιστικού και Τεχνολογικού Ιδρύματος της ΕΤΒΑ*** *από τις παρουσιαζόμενες εκάστοτε δυσκολίες, που ήταν πολλές και ο αγώνας μεγάλος.*

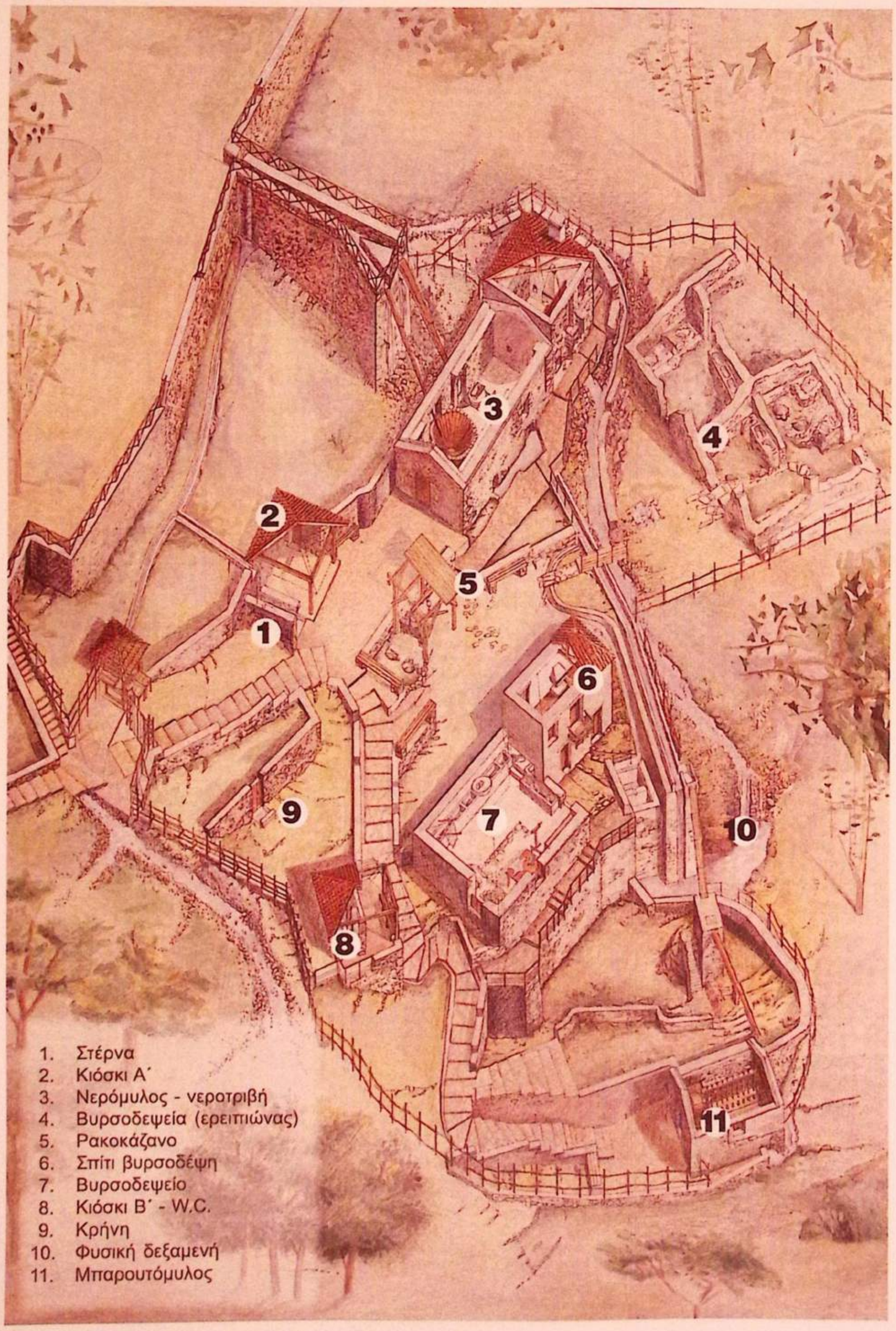
Όμως η παράδοση ***της κατασκευής του μπαρουτιού στη Δημητσάνα*** *οδήγησε το κράτος στην απόφαση να διατηρηθεί ζωντανή η τέχνη που βοήθησε* ***την Ελλάδα να μείνει ελεύθερη.***

Έτσι το έργο προχώρησε και ολοκληρώθηκε. Το όνειρο του Νίκου Ζωγράφου έγινε πραγματικότητα που απολαμβάνουν χιλιάδες επισκέπτες που συρρέουν στη Δημητσάνα γεμάτοι από δίψα για τις μνήμες εκείνες που απηχούν μία ζωή με αξία και φυσικότητα. Η Δημητσάνα του οφείλει κλαδί δάφνης σαν ένα από τα πιο άξια και αγαπημένα της τέκνα.

Η ΕΤΒΑ θυμήθηκε τη Δημητσάνα και τις έδωσε μέρος από τα οφειλόμενα του κράτους ***για την προσφορά της στον αγώνα του 1821****. Αγωνίστηκε να τελειώσει το Υπαίθριο Μουσείο Υδροκίνησης. Και εμείς την ευχαριστούμε και αφιερώνουμε το φετεινό μας ημερολόγιο σ'αυτό το έργο.*

Πριν κλείσουμε το σημείωμά μας αυτό, πρέπει να αναφερθούμε για την συμβολή τους: Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στον Μητροπολίτη μας κ.κ. Θεόφιλο, στη Δημοτική Αρχή Δημητσάνας, στη Γενική Γραμματεία Περιφέρειας Πελοποννήσου, στη Νομαρχία Αρκαδίας, και στη Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητας Δημητσανιτών

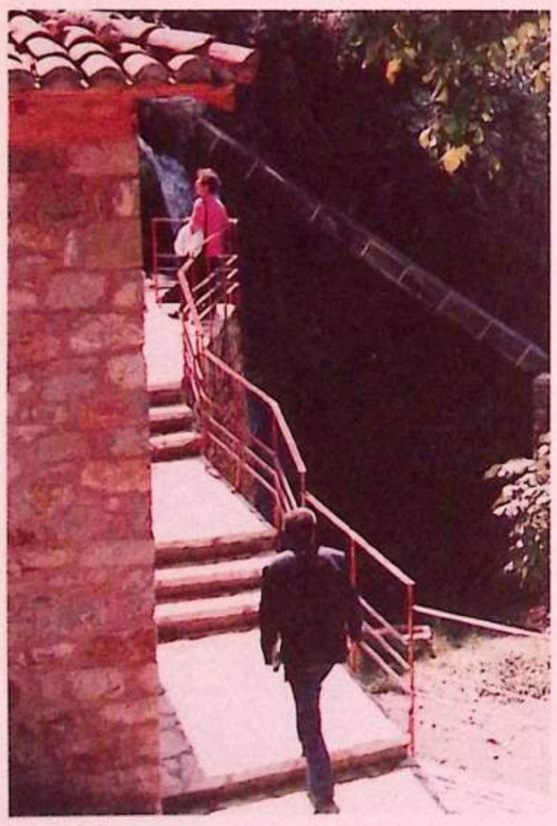


Ένα ανεκτίμητο απόκτημα













Νερόμυλος και νεροτριβή, μπαρουτόμυλος, ρακοκάζανο, βυρσοδεψείο... Οι λέξεις αυτές ίσως να μη σημαίνουν τίποτα στους νεότερους Δημητσανίτες, ενώ για τους περισσότερους από τους μεγαλύτερους προσφέρουν το ερέθισμα για κάποιες μνήμες. Και όμως εκπροσωπούν έννοιες μιάς σφύζουσας κάποτε από ζωή εργασιακής καθημερινότητας, που έχει τις καταβολές της στον 16ο αιώνα. Τότε που η Δημητσάνα μας ήταν ο ομφαλός του Γορτυνιακού κόσμου - και όχι μόνο.

Μιά όσο το δυνατό γίνεται περισσότερο ολοκληρωμένη εικόνα της ζωής αυτής, που μετρούσε πάνω από εκατό υδροκίνητες εγκαταστάσεις, φιλοδοξεί να δώσει το Υπαίθριο Μουσείο Υδροκίνησης, το πρώτο στο είδος του στα Βαλκάνια, που εγκαινιάστηκε με κάθε επισημότητα στις 20 Σεπτεμβρίου 1997 και ήδη αποτελεί έναν ακόμα πόλο έλξης για τον επισκέπτη. Πολύ περισσότερο καθώς συνέπεσε με την κήρυξη, έπειτα από απόφαση του υπουργού Πολιτισμού Ευάγγελου Βενιζέλου που δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Αρ. Φύλλου 761, 28 Αυγούστου 1997), του ποταμού Λούσιου, για τον μνημειακό του πλούτο, ως ενιαίου αρχαιολογικού χώρου.

Απλωμένο σ'ένα μοναδικό φυσικό περιβάλλον και καταλαμβάνοντας μιά έκταση ενός περίπου στρέμματος, το Μουσείο αυτό αποτελεί μιά ζωντανή μαρτυρία ενός τρόπου ζωής κι επαγγελμάτων που χάθηκαν και ακόμα ηρωικών πτυχών από την Επανάσταση του 1821, με τη συμμετοχή της Δημητσανίτικης μπαρούτης και των αγωνιστών της. Για τη δημιουργία του, με δαπάνη καταρχήν του Πολιτιστικού Τεχνολογικού Τμήματος της ΕΤΒΑ, και από ένα σημείο κι έπειτα με χρήματα από το Β΄ Πακέτο Στήριξης της Ευρωπαϊκής Ενωσης από την Περιφέρεια Πελοποννήσου, αποκαταστάθηκαν τα παλιά ερειπωμένα, βιοτεχνικά κτίσματα και οι μηχανισμοί ενός αλευρόμυλου, μιάς νεροτριβής, ενός μπαρουτόμυλου και ενός βυρσοδεψείου.

Επιπλέον ξαναφτιάχτηκαν τα παλιά καλντερίμια, ακολουθώντας τη ροή του νερού κι επιτρέποντας στις στάσεις τις υπαίθριες δραστηριότητες του άλλοτε ζωντανού συγκροτήματος: στο ρακοκάζανο, στις ασβεσταριές και στους ποτιστικούς λαχανόκηπους.

Παράλληλα σύγχρονα μουσειοδιδακτικά μέσα και ξαναφτιαγμένες μηχανές μύλων, που μπαίνουν σε λειτουργία μπροστά στους επισκέπτες (που έχουν αρχίσει ήδη να συρρέουν στην περιοχή) τους επιτρέπουν ν'αποκτήσουν μιάν άμεση αντίληψη της παραδοσιακής τεχνολογίας, της κατασκευής των μηχανισμών της υδροκίνησης, της άλεσης των δημητριακών, της κατεργασίας του δέρματος και της κατασκευής της μπαρούτης.

Το έργο ξεκίνησε πριν από 13 χρόνια, με πρώτη την πραγματοποίηση μιάς εξαντλητικής εθνολογικής έρευνας και με την αρχιτεκτονική αποτύπωση των κτισμάτων που ανήκαν στη Μονή Αιμυαλών και προσφέρθηκαν από τον σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως Θεόφιλο, καθώς και από ιδιώτες, στο Πολιτιστικό Τεχνολογικό Ιδρυμα της ΕΤΒΑ.

Οι υπεύθυνοι κατέβαλαν εξαρχής προσπάθειες οι αναστηλωτικές εργασίες και οι κάθε είδους επεμβάσεις να γίνουν με σεβασμό, ώστε να μην αλλοιωθεί η αρχική μορφή των κτισμάτων και του περιβάλλοντος χώρου. Οσο για τις νέες κατασκευές που εξυπηρετούν τις ανάγκες του Μουσείου (μιά αποθήκη, μιά στέρνα, μιά κρήνη, κάγκελα προστασίας κ.α.), αυτές εντάχθηκαν στο χώρο, διαφοροποιούμενες διακριτικά από τις παλιές με τη μορφή και τα υλικά τους.

Γράφει ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας Πελοποννήσου Αντώνης Ματσίγκος, προλογίζοντας το κατατοπιστικό φυλλάδιο που διατίθεται στους επισκέπτες του Μουσείου:

"Ελπίζουμε ότι το ΥΜΥ θα αποτελέσει τον χώρο εκκίνησης του επισκέπτη για ένα οδοιπορικό στα μονοπάτια, ώστε να ανακαλύψει εκεί τα γεφύρια, τα προσκυνήματα, τα βιοτεχνικά εργαστήρια, τους ληνούς, τα μοναστήρια του Λούσιου και τις σπάνιες ομορφιές τους".

Και ο Διοικητής της ΕΤΒΑ Γεώργιος Κασμάς:

"Ευχή μας είναι να κατορθώσουμε να μεταδώσουμε στα παιδιά των ηλεκτρονικών υπολογιστών εκείνη την κρυφή γοητεία των παλιών μυλικών συγκροτημάτων, που ήταν καθημερινά πλαισιωμένα από τις ανάγκες, τις χαρές και τις λύπες των παλαιοτέρων κοινωνιών μας".

















Από τα εγκαίνια του Μουσείου
20 Σεπτεμβρίου 1997



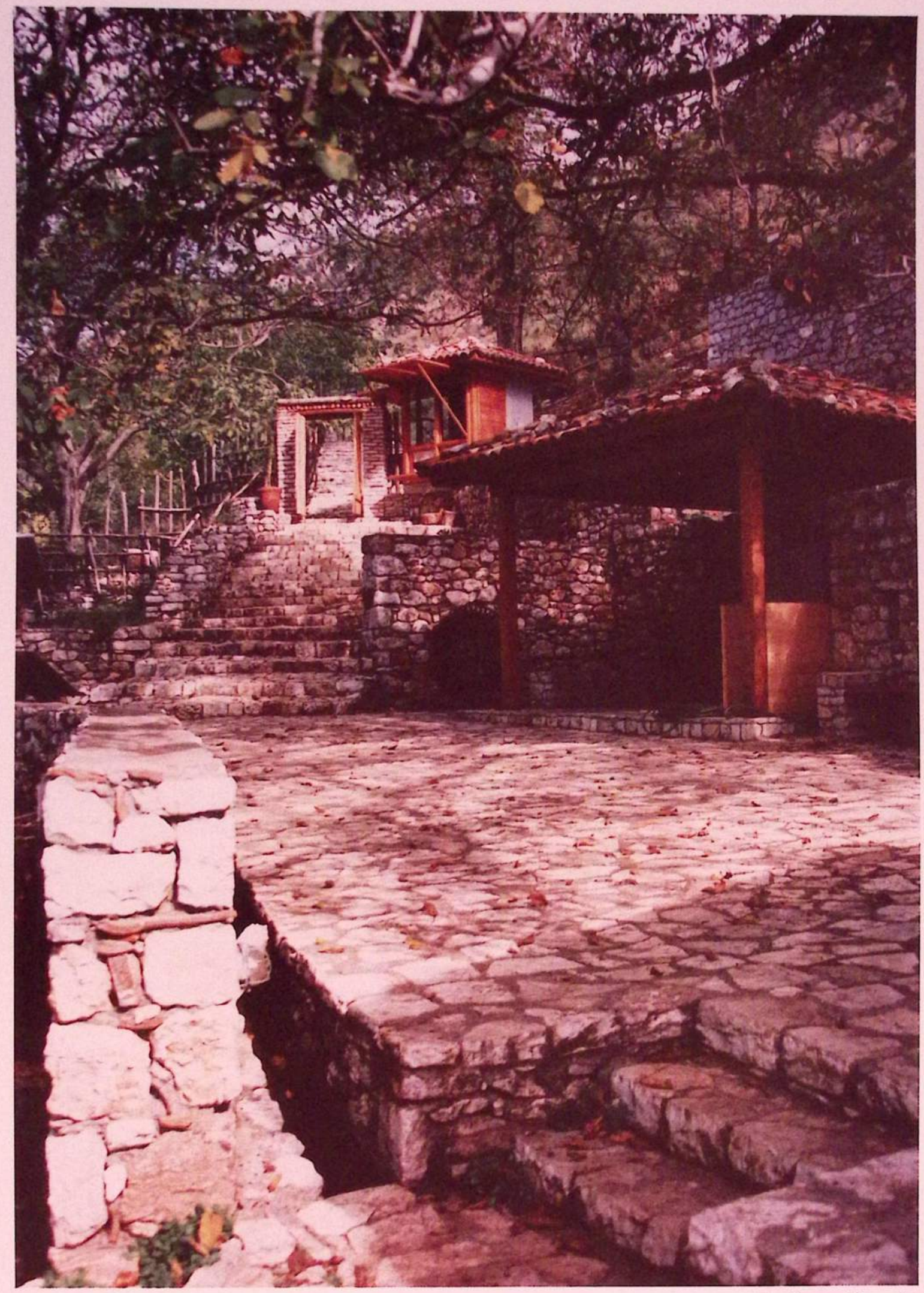
Φωτογραφία: Νίκος Γκιώνης

1998 Ιανουάριος

Δευτ	Τρι	Τετ	Πεμ	Παρ	Σαβ	Κυρ	Δευτ	Τρι	Τετ	Πεμ	Παρ	Σαβ	Κυρ
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31								



ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΔΗΜΗΤΣΑΝΙΤΩΝ «ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε΄»
ΑΓ. ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 57 ΤΚ 104 37 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: 5226403



Φωτογραφία: Νίκος Γκιώνης

Η είσοδος του Μουσείου

1998 Φεβρουάριος

Δευτ	Τρι	Τετ	Πεμ	Παρ	Σαβ	Κυρ	Δευτ	Τρι	Τετ	Πεμ	Παρ	Σαβ	Κυρ.
						1	2	3	4	5	6	7	8
9	10*	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28								

* Αγίου Χαραλάμπους

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΔΗΜΗΤΣΑΝΙΤΩΝ «ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε΄»
ΑΓ. ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 57 ΤΚ 104 37 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: 5226403



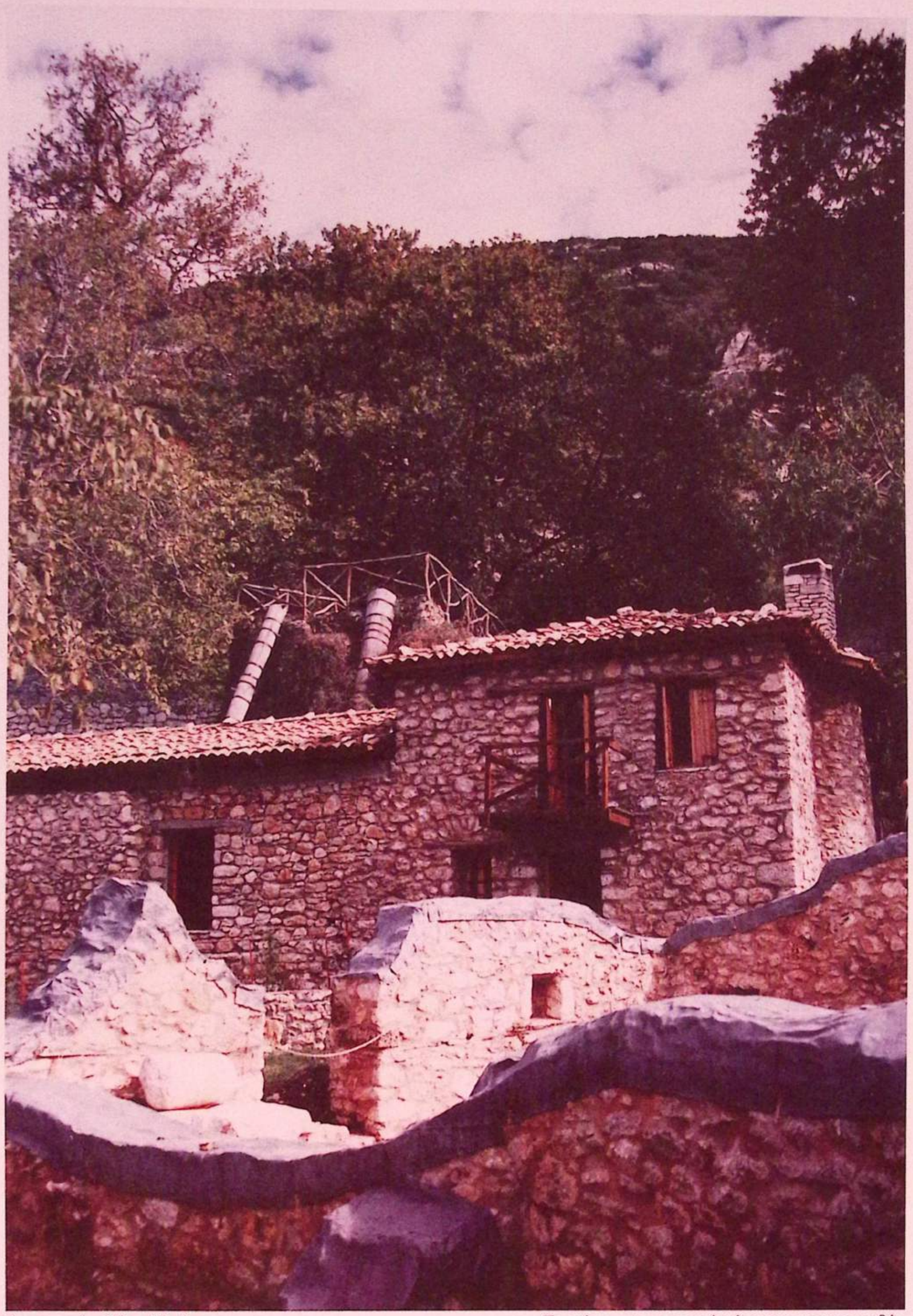
Φωτογραφία: Νίκος Γκιώνης

Κοπανέλια μπαρουτόμυλου

1998 Μάρτιος

Δευτ	Τρι	Τετ	Πεμ	Παρ	Σαβ	Κυρ	Δευτ	Τρι	Τετ	Πεμ	Παρ	Σαβ	Κυρ
						1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29	30	31					

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΔΗΜΗΤΣΑΝΙΤΩΝ «ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε΄»
ΑΓ. ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 57 ΤΚ 104 37 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: 5226403



Φωτογραφία: Νίκος Γκιώνης

Τα κτίρια του μπαρουτόμυλου και της νεροτριβής

1998 Απρίλιος

Δευτ	Τρι	Τετ	Πεμ	Παρ	Σαβ	Κυρ	Δευτ	Τρι	Τετ	Πεμ	Παρ	Σαβ	Κυρ
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20*	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30										

* Αγίου Γρηγορίου του Ε΄

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΔΗΜΗΤΣΑΝΙΤΩΝ «ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε΄»
ΑΓ. ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 57 ΤΚ 104 37 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: 5226403



Φωτογραφία: Νίκος Γκιώνης

Απ΄ το εσωτερικό του μπαρουτόμυλου και της νεροτριβής

1998 Μάϊος

Δευτ	Τρι	Τετ	Πεμ	Παρ	Σαβ	Κυρ	Δευτ	Τρι	Τετ	Πεμ	Παρ	Σαβ	Κυρ
				1*	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17**	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31							

* Αγίου Ευθυμίου του Νέου

** Αγίου Αθανασίου Επισκόπου Χριστιανουπόλεως

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΔΗΜΗΤΣΑΝΙΤΩΝ «ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε΄»
ΑΓ. ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 57 ΤΚ 104 37 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: 5226403



Το βυρσοδεψείο

Φωτογραφίες: Νίκος Γκιώνης



1998 Ιούνιος

Δευτ	Τρι	Τετ	Πεμ	Παρ	Σαβ	Κυρ	Δευτ	Τρι	Τετ	Πεμ	Παρ	Σαβ	Κυρ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
29	30												

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΔΗΜΗΤΣΑΝΙΤΩΝ «ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε΄»
ΑΓ. ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 57 ΤΚ 104 37 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: 5226403



Φωτογραφία: Διονύσης Κρεζίας (I.E.K. LEICA ACADEMY)

Το νερό στ' αυλάκι

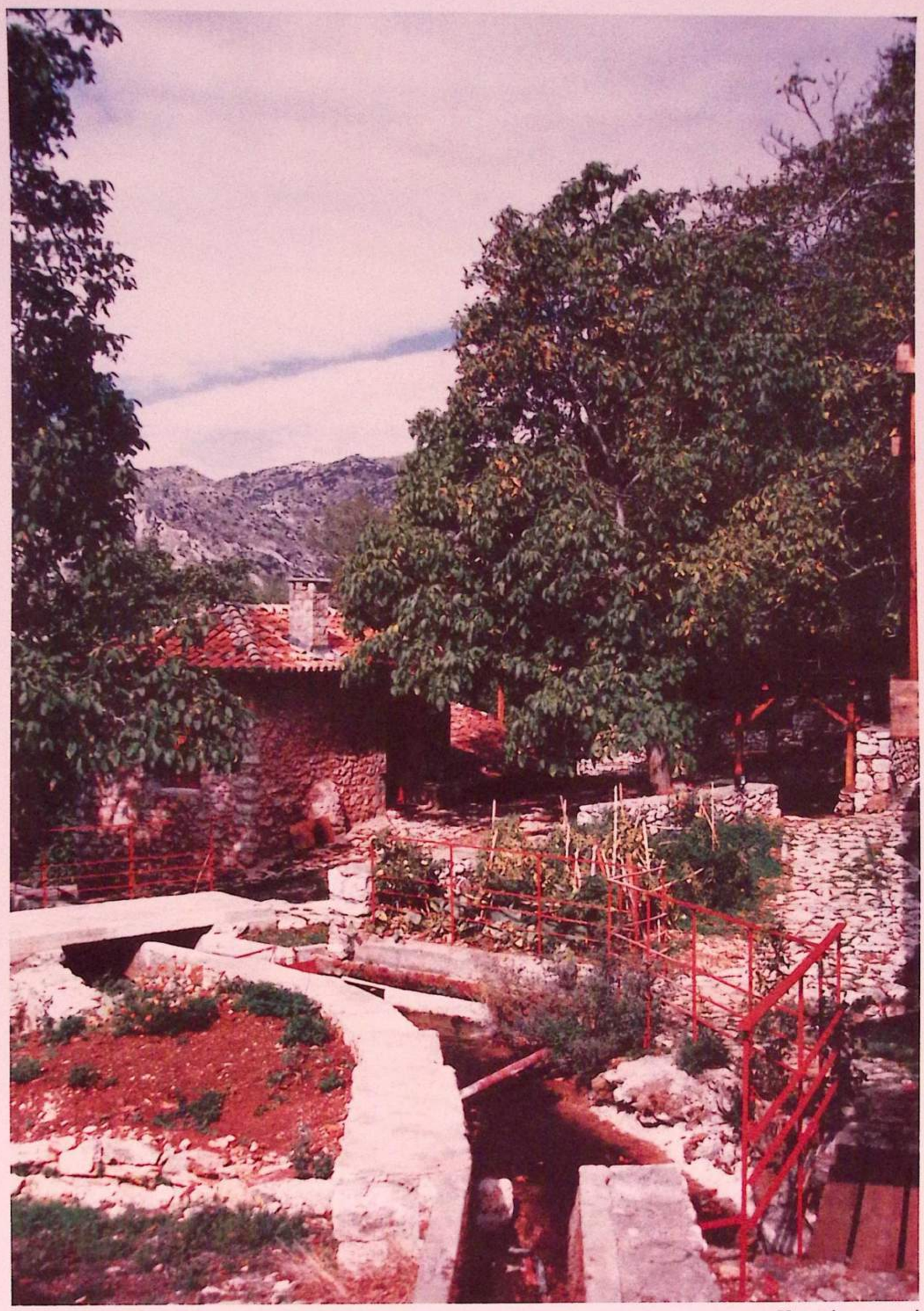
1998 Ιούλιος

Δευτ	Τρι	Τετ	Πεμ	Παρ	Σαβ	Κυρ	Δευτ	Τρι	Τετ	Πεμ	Παρ	Σαβ	Κυρ
		1	2	3	4	5	6	7*	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31									

* Αγίας Κυριακής



ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΔΗΜΗΤΣΑΝΙΤΩΝ «ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε΄»
ΑΓ. ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 57 ΤΚ 104 37 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: 5226403



Φωτογραφία: Νίκος Γκιώνης

Η πορεία του νερού

1998 Αύγουστος

Δευτ	Τρι	Τετ	Πεμ	Παρ	Σαβ	Κυρ	Δευτ	Τρι	Τετ	Πεμ	Παρ	Σαβ	Κυρ
					1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23*
24	25	26	27	28	29**	30	31						

* Απόδοσις Κοιμήσεως Θεοτόκου (Μονή Φιλοσόφου)
** Αποτομή κεφαλής Ιωάννου Προδρόμου (Μονή Προδρόμου)

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΔΗΜΗΤΣΑΝΙΤΩΝ «ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε΄»
ΑΓ. ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 57 ΤΚ 104 37 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: 5226403



Φωτογραφία: Νίκος Γκιώνης

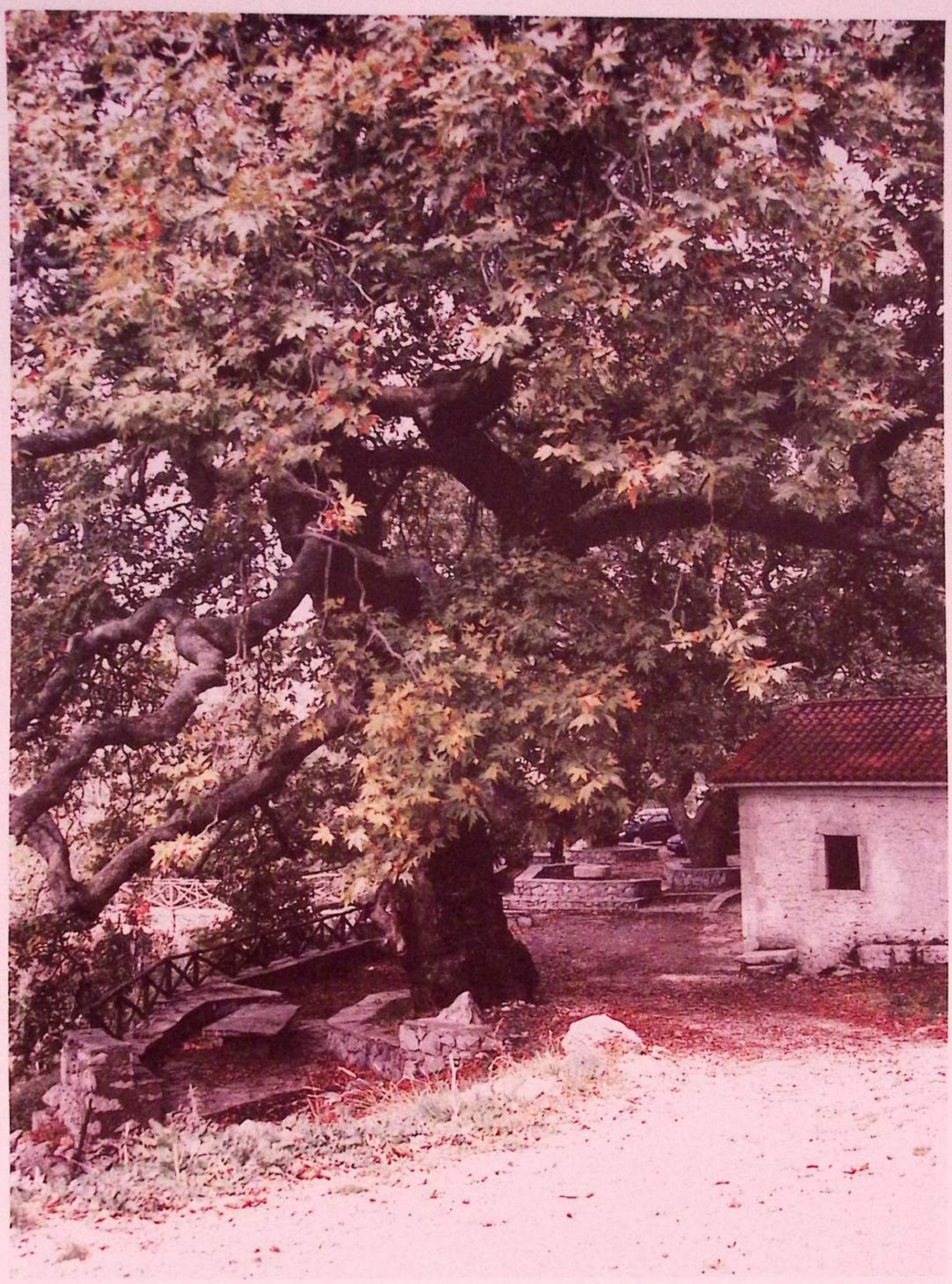
Το ρακοκάζανο

1998 Σεπτέμβριος

Δευτ	Τρι	Τετ	Πεμ	Παρ	Σαβ	Κυρ	Δευτ	Τρι	Τετ	Πεμ	Παρ	Σαβ	Κυρ
	1	2	3	4	5	6	7	8*	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
28	29	30											

* Γενέθλια Υπέρ Θεοτόκου (Μονή Αιμυαλών)

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΔΗΜΗΤΣΑΝΙΤΩΝ «ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε΄»
ΑΓ. ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 57 ΤΚ 104 37 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: 5226403



Φωτογραφία: Νίκος Γκιώνης

Ο αιωνόβιος πλάτανος του Αι-Γιάννη

1998 Οκτώβριος

Δευτ	Τρι	Τετ	Πεμ	Παρ	Σαβ	Κυρ	Δευτ	Τρι	Τετ	Πεμ	Παρ	Σαβ	Κυρ
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31								

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΔΗΜΗΤΣΑΝΙΤΩΝ «ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε΄»
ΑΓ. ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 57 ΤΚ 104 37 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: 5226403



Φωτογραφία: Δημήτρης Κρεζίας (Ι.Ε.Κ. LEICA ACADEMY)

Η παλιά μυλόπετρα

1998 Νοέμβριος

Δευτ	Τρι	Τετ	Πεμ	Παρ	Σαβ	Κυρ	Δευτ	Τρι	Τετ	Πεμ	Παρ	Σαβ	Κυρ
							1	2	3	4	5	6	7
8*	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
22	23**	24	25	26	27	28	29	30					

* Παμμεγίστων Ταξιαρχών

** Αγίου Διονυσίου του Σοφού, Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως



ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΔΗΜΗΤΣΑΝΙΤΩΝ «ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε΄»

ΑΓ. ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 57 ΤΚ 104 37 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: 5226403



Φωτογραφία: Δημήτρης Κρεζίας (I.E.K. LEICA ACADEMY)

1998 Δεκέμβριος

Δευτ	Τρι	Τετ	Πεμ	Παρ	Σαβ	Κυρ	Δευτ	Τρι	Τετ	Πεμ	Παρ	Σαβ	Κυρ
	1*	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31										

* Αγίου Θεοκλήτου Λακεδαιμονίας

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΔΗΜΗΤΣΑΝΙΤΩΝ «ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε΄»
ΑΓ. ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 57 ΤΚ 104 37 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: 5226403